

P.Z. br. 439/2

HRVATSKI SABOR

Odbor za pomorstvo,
promet i infrastrukturu

Klasa: 022-02/22-01/202

Urbroj: 6521-17-23-01

Zagreb, 10. srpnja 2023.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Konačni prijedlog zakona o pomorskom dobru i morskim lukama, drugo čitanje, P.Z. br. 439
- Izvješće s rasprave

Odbor za pomorstvo, promet i infrastrukturu Hrvatskoga sabora, na 43. sjednici održanoj 10. srpnja 2023. godine, raspravio je Konačni prijedlog zakona o pomorskom dobru i morskim lukama, drugo čitanje, P.Z. br. 439, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske aktom od 6. srpnja 2023. godine.

Odbor je predmetni akt raspravio kao matično radno tijelo, sukladno odredbi članka 103. Poslovnika Hrvatskoga sabora.

Odboru su nakon prihvaćanja predloženoga zakona u Hrvatskom saboru u prvom čitanju, pristigle pisane primjedbe i prijedlozi Hrvatske gospodarske komore, zaključci s Okruglog stola Visoke škole Aspira Split, predstavka Inicijative za legalnost Lošinj te dopis glavnih tajnika ICOMIA (International Council of Marine Industry Association - međunarodne udruge koja okuplja nacionalne rekreacijske udruge pomorske industrije i predstavlja ih na međunarodnoj razini) i EBI (European Boating Industry – Korporativni ured u Bruxellesu, predstavlja europsku industriju rekreacijske plovidbe i nautičkog turizma u Europi i svijetu).

Predstavnik predlagatelja uvodno je istaknuo da se ovim zakonskim prijedlogom stvaraju uvjeti za brži i uspješniji gospodarski razvitak Republike Hrvatske kao pomorske zemlje. Izričaj Konačnog prijedloga Zakona u odnosu na prvo čitanje doraden je pravno i nomotehnički. Nastavno na raspravu na sjednici Hrvatskog sabora i primjedbe sa sjednica saborskih tijela dodatno su razrađene odredbe vezane za pomorske, lučke redare kao i čuvare zakonom zaštićenih dijelova prirode. U suradnji s Državnim odvjetništvom dodatno su doradene pojedine odredbe vezane uz definiranje i upravljanje pomorskim dobrom (članci 6., 8. i 9.), planiranje te građenje na pomorskom dobru (članak 14.) kao i status te predlaganje granice pomorskog dobra (članci 18., 20., 21. i 22.), a sve u cilju što bolje zaštite pomorskog dobra, sprečavanja devastacija pomorskog dobra i osiguravanja da pomorsko dobro, kao opće dobro uvijek bude dostupno svim građanima Republike Hrvatske.

Konačni prijedlog Zakona usklađuje se sa Zakonom o koncesijama, mijenja se postupak davanja koncesija na pomorskom dobru (članci 48.-59.) te se koncesija na zahtjev za gospodarsko korištenje pomorskog dobra može dati na rok od najdulje pet godina (članak 63.). Također se ukidaju koncesijska odobrenja, a uvode dozvole, koje daje predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave na temelju javnog natječaja na rok od dvije do pet godina (članak 71.). Vlada RH uredbom će propisati vrste djelatnosti i visinu minimalne naknade za dodjelu dozvola na pomorskom dobru. Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je do 1. veljače tekuće godine objaviti javni natječaj za dodjelu dozvola. Na temelju zaprimljenih

ponuda temeljem javnog natječaja dozvola se daje najpovoljnijem ponuditelju na rok od 2 do najdulje 5 godina. Iznimno dozvola se može dati na rok do 20 dana za obavljanje privremene ili prigodne djelatnosti (kulturne, komercijalne, sportske priredbe, snimanje komercijalnog programa i sl.) uz mogućnost ograničenja opće upotrebe u smislu ograđivanja i naplate ulaska.

Nastavno, osnovat će se ustanova za upravljanje pomorskim dobrom, a čiju će nadležnost i organizaciju urediti Vlada RH posebnim zakonom u roku od dvije godine od donošenja ovog Zakona (članak 9. stavci 5. i 6.). Navedena ustanova za cilj ima integralno upravljanje pomorskom dobrom te očuvanje pomorskog dobra kao općeg dobra dostupnog svima. Vlada RH će posebnom odlukom osnovati i Stručni savjet za planiranje i gradnju na pomorskom dobru, koji će izdavati suglasnosti na planove uređenja prostora jedinicama lokalne samouprave, a bit će sastavljen od 9 članova imenovanih od istaknutih stručnjaka arhitekture, pejzažne arhitekture, zaštite okoliša i prirode, urbanizma, krajobraza i dr.

Uvodi se pojam ekološke štete na pomorskom dobru te odgovornosti za istu (članak 9.). U bitnome ekološka šteta je svaka šteta na okolišu i prirodi prouzročena onečišćenjem, ili uništenjem obale i podmorja odnosno mora i biljnog i životinjskog svijeta u moru i na morskoj obali, te svako naruženje krajolika, kao i svako uništenje izvorne strukture mora i morske obale te ekosustava koje ima značenje protupravnog prekidanja biološkog ciklusa koji bi, da nije prekinut, rezultirao rastom, razvojem i umnažanjem prirodnog bogatstva kao općeg dobra.

Nadalje se jasnije definiraju kriteriji te postupak predlaganja granice pomorskog dobra (članak 18. do 27.). Granica pomorskog dobra obuhvaća pojas kopna uz more koji prema članku 6. Zakona čini pomorsko dobro. Prilikom predlaganja granice pomorskog dobra Županijsko povjerenstvo za granice pomorskog dobra dužno je prijedlogom u cijelosti obuhvatiti kopno koje je po svojoj prirodi u neposrednoj vezi s morem, kopno koje je po svojim prirodnim obilježjima i izvornom statusu nekretnine pomorsko dobro. Također, kod izrade prijedloga granice pomorskog dobra Županijsko povjerenstvo za granice može uzeti u obzir i morski rub ceste s pripadajućim zemljištem i površinama definirane kao takve posebnim propisom kojim se uređuju ceste ili kopneni rub šetnice.

Konačnim prijedlogom Zakona definiraju se morske plaže (članci 76.-81), sidrišta i privezišta. Morske plaže dijele se na javne morske plaže (prirodne morske plaže i uređene morske plaže) te morske plaže posebne namjene. Morske plaže ne smiju se isključiti iz opće upotrebe, moraju biti dostupne svima te se na njih ne smije naplaćivati ulaz.

Kako bi se zadovoljilo načelo zadovoljavanja javnog interesa koncesija za javnu plažu u naselju mora se dati na način da cijela plaža bude dostupna svima na korištenje, a na najviše 40 posto kopnenog i 20 posto morskog dijela plaže koncesionar može obavljati gospodarske djelatnosti za koje mu je koncesija dana. Također, koncesija za javnu plažu izvan naselja mora se dati na način da cijela plaža bude dostupna svima na korištenje, a na najviše 60 posto kopnenog i 40 posto morskog dijela plaže koncesionar može obavljati gospodarske djelatnosti za koje mu je koncesija dana. Na prirodnim morskim plažama nije moguće dati koncesiju ukoliko je prirodna morska plaža izvan građevinskog područja, a na uređenoj morskoj plaži moguće je dati koncesiju na zahtjev za obavljanje gospodarske aktivnosti na rok od najdulje pet godina. Takva plaža ne smije se ograditi, ne smije se naplaćivati ulaz niti može isključiti iz opće upotrebe, koju obavlja hotel, kamp ili turističko naselje minimalne kategorizacije četiri zvjezdice ili više, a koji su izgrađeni izvan pomorskog dobra i s kojim je uređena morska plaža infrastrukturno povezana te gdje je izvršeno ulaganje u infrastrukturu od strane hotela, kampa ili turističkog naselja s kojim je u neposrednoj vezi.

Vlada RH odlukom utvrđuje vojna područja na pomorskom dobru koja se isključuju iz opće upotrebe i kojima upravlja Ministarstvo obrane uključujući vojne luke (članak 137.).

Usklađenjem sa Zakonom o sportu propisuje se obveza koncesionara da u sportskim lukama ima natjecatelje u tri uzrasne kategorije – koncesija se može dati pravoj osobi u sustavu sporta (poticanje vrhunskog sporta) (članak 142.).

Također se uvodi pravo i dužnost sudjelovanja ministarstva nadležnog za poslove pomorstva u postupku izrade i donošenja svih dokumenata i akata prostornoga uređenja koji obuhvaćaju područje pomorskog dobra (članak 16.). Uvodi se dužnost županijske lučke uprave da sama obavlja lučke djelatnosti, dok se koncesija za obavljanje lučkih djelatnosti daje samo iznimno (članak 115. i 116.). Isto tako, uvodi se jedinstvena lučka tarifa u lukama otvorenim za javni promet županijskog i lokalnog značaja koja objedinjava lučke pristojbe i lučke naknade (članak 99.). Nadalje se uvode pomorski redari koji nadziru provedbu odluke o redu na pomorskom dobru (članak 151.) te lučki redari koji nadziru provedbu reda u lukama otvorenim za javni promet (članak 165.).

Konačnim prijedlogom Zakona definirano je kako nadzor nad pomorskom dobrom u zaštićenim dijelovima prirode nadziru čuvari zakonom zaštićenih dijelova prirode koji prate te nadziru provodi li se odluka o redu na pomorskom dobru unutar zaštićenih dijelova prirode sukladno Zakonu (navedeno je usuglašeno s ministarstvom nadležnim za okoliš)

Nasipi, građevine i druge građevine vidljive na DOF-u 5/2011 mogu se zadržati u prostoru ako ispunjavaju sve uvjete propisane člankom 14. i drugim odredbama ovoga Zakona kao i odredbama drugih propisa koji uređuju prostorno planiranje i gradnju (Prijelazne i završne odredbe, članak 209.,210.,212.).

Nasipi, građevine i druge građevine koje nisu vidljive na DOF-u 5/2011 bit će uklonjene (članci 211. i 213.). Isti će se ukloniti na temelju izvršnog rješenja inspektora pomorskog dobra kojim se nalaže uklanjanje nasipa iz mora, na teret osobe koja je izvršila nasipavanje, a ako se ta osoba ne može utvrditi, tada solidarno o trošku jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave na čijem području se nasip nalazi, u okviru redovnog upravljanja pomorskim dobrom. Inspektor pomorskog dobra dužan je navedeno rješenje donijeti u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

U raspravi je rečeno da je donošenje uredbi i pravilnika iz ovoga Zakona potrebno što prije donijeti zbog postupka davanja koncesija za sljedeću sezonu. Također predloženi plan upravljanja pomorskim dobrom zahtjeva suglasnosti koje nisu postojale do sada. Tijekom rasprave rečeno je da je intencija da se gradi što manje i da bude unificirano.

U daljnjoj raspravi problematizirano je pitanje davanja koncesija za gospodarsko korištenje na zahtjev. U obrazloženju je rečeno da se propisuju taksativno slučajevi kada je moguće ishoditi koncesiju na zahtjev, koja je predviđena i u krovnom propisu Zakonu o koncesijama. U nastavku je raspravljano o založnom pravu na koncesiji. U ovom prijedlogu se pravo na koncesiju može opteretiti samo jednim založnim pravom. Isto tako, založno pravo na koncesiji stječe se upisom u Upisnik koncesija (a ne u zemljišnim knjigama). Izraženo je mišljenje da se mogućnost založnog prava na koncesiji može ostvariti samo ukoliko je u javnom interesu, odnosno uz odobrenje nadležnog ministarstva te da tu mogućnost trebaju imati oni koji imaju kapital i iskustvo tj. da kod određenih vrsta koncesija treba postojati ulazni prag.

Tijekom rasprave izražena je bojazan da će koncesionari za obavljanje sporednih djelatnosti na pomorskom dobru (šandovi, iznajmljivanje skutera, sandolina i sl.) davati osobama po znatno višoj cijeni nego što je ugovoreno koncesijom i time ostvariti značajnu dobit, odnosno zarađivati od podzakupa te je postavljeno pitanje da li se to može ugovorom o koncesiji ograničiti. Cilj je da lokalno stanovništvo prihoduje.

Vezano za prekršajne odredbe, izraženo je nezadovoljstvo visinom kazni (članak 204.) za gradonačelnika odnosno ravnatelja javne ustanove (nesrazmjerno visini njihovih primanja), a također je izraženo mišljenje da treba biti kažnjena odgovorna osoba.

Većina članova Odbora smatra da se novim zakonskim okvirom daju bolji mehanizmi zaštite pomorskog dobra, uvode se veća prava i dužnosti upraviteljima pomorskog dobra, povećava se transparentnost u upravljanju i gospodarskom korištenju pomorskog dobra, osigurava se učinkovito upravljanje lukama otvorenim za javni promet te se štiti javni interes i opća upotreba pomorskog dobra.

Nakon provedene rasprave, Odbor za pomorstvo, promet i infrastrukturu većinom glasova (7 glasova „za“ i 1 glas „protiv“) odlučio je predložiti Hrvatskom saboru da donese

ZAKON O POMORSKOM DOBRU I MORSKIM LUKAMA

Na temelju članka 196. Poslovnika Hrvatskoga sabora na tekst Konačnog prijedloga zakona o pomorskom dobru i morskim lukama Odbor jednoglasno (8 glasova „za“) podnosi sljedeći

AMANDMAN

I. Na članak 107.

U članku 107. stavku 3. dosadašnja točka 3. postaje stavak 4.

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 5.

Obrazloženje

Amandmanom se nomotehnički uređuje izričaj.

Za izvjestitelja na sjednici Hrvatskoga sabora, Odbor je odredio Peru Ćosića, predsjednika Odbora.

PREDSJEDNIK ODBORA

Pero Ćosić